

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

*Πρωθυπουργού και
Προέδρου του ΠΑΣΟΚ*

Ερωτούν
οι δημοσιογράφοι:

Νίκος Χατζηνικολάου

Μανώλης Καψής

Γιάννης Πρετεντέρης

ΠΑΣΟΚ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ - ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ

ΝΙΚΟ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΨΗ ΚΑΙ

ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Καλησπέρα σας κυρίες και κύριοι. Η ΕΤ έχει την καλοσύνη να φιλοξενεί απόψε τρεις δημοσιογράφους από τρεις τηλεοπτικούς σταθμούς και από άλλες παράλληλες ασχολίες στο χώρο του Τύπου οι οποίοι θα ανακρίνουν τον Πρωθυπουργό της χώρας, τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, τον κ.Κώστα Σημίτη.

Να σας καληπερίσουμε όλοι. Την καλησπέρα του Μανώλη Καψή, του Γιάννη Πρετεντέρη, να καληπερίσουμε και οι τρεις μας τον Πρωθυπουργό τον κ.Κώστα Σημίτη, που είναι απέναντί μας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Αν και η έκφραση να με "ανακρίνουν" δεν μου αρέσει, πρέπει να πω, γιατί έχω ζησει πολλές ανακρίσεις και δεν θέλω άλλες ανακρίσεις.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Σε εισαγωγικά και με χαμόγελο η "ανάκριση".

Ο Μανώλης Καψής θα δώσει την έναρξη με την πρώτη ερώτηση.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Καλησπέρα κ.Καψή.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Θα θέλαμε να γυρίσουμε πίσω στην τηλεοπτική αναμέτρηση της Παρασκευής. Η τηλεθέαση ήταν ιδιαίτερα υψηλή. Δεν ξέρω ποιός είναι ο δικός σας απολογισμός, ενδεχομένως θα μας τον πείτε, πώς βαθμολογήσατε εσείς ο ίδιος τον εαυτό σας, εάν τον ξαναείδατε στο video. Αλλά πάντως οι απόψεις είναι μοιρασμένες.

Υπάρχει η αίσθηση στην κοινή γνώμη, ότι ήταν τόσο αυστηρές οι ρυθμίσεις που τελικά δεν έγινε διάλογος και οι αυστηρές ρυθμίσεις ήταν μάλλον μια επιλογή του δικού σας επιτελείου. Δείξατε δηλαδή να

Εγώ αυτό που ήθελα να ρωτήσω είναι το εξής: Η δεύτερη επίκριση που είναι και πιο πολιτική τελικά, διότι πώς γίνονται οι ερωτήσεις, ή δεν γίνονται, είναι ένα θέμα.

Είναι πώς τελικώς αυτή όλη η εκλογική αναμέτρηση συμπυκνώθηκε σε μια αναμέτρηση Σημίτη - Εβερτ και ευλόγως ενδεχομένως κάποια μικρότερα κόμματα λένε, ότι υπάρχει νόθευση της δημοκρατίας, από τη στιγμή που και εμείς δεν είμασταν εκεί να υποστηρίξουμε τις θέσεις και τις απόψεις μας.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα, κάθε κόμμα μπορεί να υποστηρίξει στα δεκάλεπτα στα οποία έχει, ή στις συζητήσεις οι οποίες οργανώνονται από τα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης τις απόψεις του, τις θέσεις του. Δεν υπήρχε κανένας λόγος να συζητήσω με όλα τα κόμματα ανεξαιρέτα. Γιατί πρέπει να συζητήσω με όλα τα κόμματα ανεξαιρέτα;

Εγώ παρουσιάζω τις θέσεις μου και επειδή η Ν.Δ. είναι ο κύριος αντίπαλος έκανα και τη συζήτηση με τον κ.Εβερτ. Πιστεύω ότι αυτό φτάνει και εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι οι πολίτες να κρίνουν με βάση την εντύπωση που έχουν από το σύνολο των παρουσιάσεων, ποιά θα είναι η επιλογή η οποία θα βοηθήσει τον τόπο να προχωρήσει.

Γ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ο κ.Εβερτ -εάν δεν με απατάει η μνήμη μου- τις τελευταίες μέρες ζήτησε και δεύτερη αναμέτρηση.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ζήτησε και δεύτερη, γιατί αφού παρουσίασε την πρώτη αναμέτρηση ως την καθοριστική και αποφασιστική αναμέτρηση και δεν του βγήκε, θέλει τώρα δεύτερη αναμέτρηση. Και εάν η δεύτερη αναμέτρηση δεν του έβγαине, δεν θα γίνει βέβαια, θα ζητούσε και τρίτη αναμέτρηση. Δεν είμαι διατεθειμένος και το ΠΑΣΟΚ δεν είναι διατεθειμένο να αποτελέσει το σωσίβιο του κ.Εβερτ για να επικρατήσει ο κ.Εβερτ. Ο κ.Εβερτ είχε την ευκαιρία και την έχασε.

Ν. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Θα αλλάξω θέμα. Θα φύγω από το debate κατ' αρχήν γιατί θεωρώ ότι δεν υπήρξε debate. Θεωρώ ότι έγιναν παράλληλοι μονόλογοι των δυο αρχηγών. Δεν κάνατε διάλογο με τον κ.Εβερτ και επομένως μένει σε μια επόμενη εκλογική αναμέτρηση να σας δούμε να κάνετε διάλογο.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Αφού όμως κ.Χατζηνικολάου, πρέπει να το τονίσω αυτό, μάθουν ορισμένοι και ο κ.Εβερτ, να μην επικεντρώνεται σε προσωπικά σχόλια, προσωπικές επιθέσεις και προσωπικές αντιπαραθέσεις. Είναι πολύ σημαντικό.

Ν. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Πρέπει να πω όμως, ότι ακολουθήσατε σε αυτή τη μάχη. Και μάλιστα χθες μας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός, ότι υιοθετήσατε ένα σύνθημα που ακούστηκε από κάτω από την πλατεία και

πολέμου μέχρι και πρόσφατα.

Το 1982, έχω εδώ το περίφημο γράμμα του κ.Εβερτ προς τους πρασινοφρουρούς. Το 1982 ο κ.Εβερτ απηύθυνε ένα ανοιχτό γράμμα σε πρασινοφρουρό. Σ' αυτό το γράμμα λέει:

"Κομισάριοι, πρασινοφρουροί και πρασινορουφιάνοι, θα αμειφθείτε σύμφωνα με τα σημερινά σας έργα. Δεν θα μείνει ούτε ένας από εσάς σε δημόσια θέση, ή σε τομέα που να ελέγχεται από το κράτος. Και δεν θα έχετε το δικαίωμα ούτε να διαμαρτύρεστε, ούτε να δυσανασχετείτε".

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Το '82 όμως κ.Πρόεδρε. Έχουν περάσει 14 χρόνια.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ναι, αλλά δεν είναι ύφος αυτό.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Θέλω να πω, ότι υποτίθεται ότι ολοκληρώθηκε η δημοκρατία από τότε. Φύγανε οι ιστορικές ηγεσίες των κομμάτων, μιλήσαμε για νέα εποχή.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Επεσαν τα τείχη.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο κ.Εβερτ όμως μπορεί να έχει αυτή τη νοοτροπία ακόμη και η μαύρη προπαγάνδα την οποία ασκεί η Ν.Δ. δείχνει, ότι δεν αφήνεται πολύ αυτής της νοοτροπίας.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Εσείς κατηγορείτε πάντως τώρα με αυτές τις επικλήσεις και να θυμηθούμε ότι ήταν η πρώτη απάντηση που δώσατε, που παραδόξως δεν θύμιζε Σημίτη αυτή η απάντηση που δώσατε, όπου θυμήσατε τους ΕΚΟΦίτες, τους Ρέιντζερς. Μας γυρίσατε πολύ πίσω, πολλά χρόνια πίσω.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Προχθές διάβασα στην εφημερίδα, στην "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" συγκεκριμένα, ότι ένας υποψήφιος βουλευτής της Ν.Δ. ήταν στον Πόρο και επειδή τον δυσαρέστησε κάποια κίνηση την οποία έκανε κάποιος που ήταν στο ίδιο κέντρο, επενέβησαν αυτοί που ήταν μαζί του, του πήραν μια φωτογραφική μηχανή, τον έσπρωξαν κλπ. Είναι μια νοοτροπία αυτή.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Μικροεπεισόδια της προεκλογικής καμπάνιας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είναι μόνο μικροεπεισόδια. Αυτά προδίδουν μια νοοτροπία.

Εγώ πάντως θέλω να πω, επειδή έχω φάει ξύλο στο παρελθόν, αυτή η συμπεριφορά με ενοχλεί ιδιαίτερα.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Δίνετε ώρες-ώρες την εντύπωση, ότι επιστρέφουμε στις διαχωριστικές γραμμές του σκότους και του φωτός, της πόλωσης.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Καθόλου, καθόλου. Αυτή είναι μια άποψη την οποία δεν δέχομαι με τίποτα. Δεν υπάρχει κανένας ο οποίος μπορεί να μου πει, ότι εγώ έχω μια συμπεριφορά σε οποιαδήποτε δημόσια λειτουργία μου, ή ιδιωτική λειτουργία μου, η οποία διακρίνει πολίτες, αλλά δεν δέχομαι και από τους

Η δήλωση αυτή είναι μια δήλωση η οποία εκφράζει την κυβέρνηση. Θέλω με την ευκαιρία αυτή να επαναλάβω, ότι η κυβέρνηση έχει εμπιστοσύνη στις ένοπλες δυνάμεις. Ότι οι ένοπλες δυνάμεις έχουν υψηλό ηθικό, ότι οι ένοπλες δυνάμεις είναι αξιόμαχες, ότι οι ένοπλες δυνάμεις μπορούν να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε επιβουλή.

Οι ένοπλες δυνάμεις πρέπει να μείνουν έξω από τον εκλογικό αγώνα. Γι' αυτό δεν προτίθεμαι να μπω σε καμία συζήτηση σχετική.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αυτό είναι διόρθωση. Και είναι διόρθωση, διότι στη συζήτηση με τον κ.Εβερτ, στους παράλληλους μονολόγους θα έλεγα καλύτερα, είχατε πει ότι: "Έδωσα εντολή στο ΓΕΕΘΑ να προλάβει τέτοια περίπτωση και δεν εξετελέσαν τις εντολές τις οποίες είχα δώσει".

Δεν απαντάτε σε ερωτήματα που είναι εύλογα. Δεν ζητούμε να μας αποκαλύψετε κρατικά μυστικά, ή μυστικά των Ενόπλων Δυνάμεων. Ζητούμε να μας πείτε πώς γίνεται από τη μια μεριά εσείς να λέτε ότι οι εντολές σας δεν εκτελέστηκαν, και ο Υπουργός Αμύνης να λέει ότι οι Ένοπλες δυνάμεις επιτέλεσαν στο ακέραιο το καθήκον τους και κανείς να μην έχει τιμωρηθεί. Πώς δύναται δηλαδή ο κ.Λυμπέρης ν' αποστρατεύεται εν πλήρη δόξη και τιμή, όταν εσείς λέτε ότι δεν εκτέλεσε τις οδηγίες σας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Απάντησα, έγιναν κρίσεις της ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων, κατά τις κρίσεις αυτές πάρθηκαν ορισμένες αποφάσεις, είναι γνωστές, ο κ.Λυμπέρης αποστρατεύτηκε και το θέμα έκλεισε.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, μιλάμε για κατάληψη Ελληνικού εδάφους και υποστολή της σημαίας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Από εκεί και πέρα δεν νομίζω ότι είναι σωστό αυτή την στιγμή να συζητιέται αυτό το θέμα, διότι το θέμα αυτό δεν προσφέρει. Δεν προσφέρει ούτε στο να κατανοήσουμε καλύτερα τα προβλήματα, ούτε στο να υπάρξει μια ενίσχυση του ηθικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Εμείς θα επιμείνουμε πάντως κ.Πρόεδρε.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αν μου επιτρέπεις Μανώλη να διαβάσω ένα απόσπασμα από την συζήτηση που είχαν ο κ.Σημίτης με τον κ.Εβερτ. Λέει εδώ ο κ.Σημίτης βεβαίως τον ρωτούν πώς θα χειριζόταν την κρίση αν αυτό επανερχόταν στο προσκήνιο. Και λέει "πάλι έτσι θα χειριζόμασταν την κρίση ώστε να μην υπάρξει πολεμική εμπλοκή." Και σημειώνεται, "βεβαίως θα παίρναμε και όλα τα απαραίτητα εκείνα τα μέτρα ώστε να μην υπάρξει απόβαση των Τουρκικών δυνάμεων στο νησί."

Επομένως παραδέχεσθε εδώ κ.Πρόεδρε, ότι δεν ελήφθησαν αυτά τα μέτρα εκείνη την νύχτα. Το ερώτημα είναι ποιά είναι αυτά μέτρα που σε επόμενη κρίση θα παίρνατε;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Κύριε Χατζηνικολάου να βάλουμε όμως το θέμα σε ένα γενικότερο

ν' απευθυνθεί στο Διεθνές Δικαστήριο για τα Ιμια, για τις βραχονησίδες ή για ο,τιδήποτε, εμείς έχουμε και ασκούμε κυριαρχικά δικαιώματα πάνω σε όλα αυτά τα νησιά.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Εγώ μεταφράζω αυτή την θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης δικά μας είναι τα νησιά, αλλά δεν το φωνάζουμε για να μην προκαλέσουμε τους Τούρκους.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Με συγχωρείτε, το φωνάζαμε πριν 10 χρόνια, πριν 15 χρόνια;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, την παραμονή της κρίσης κάνατε δήλωση στη Βουλή ότι η σημαία δεν θα υποσταλεί.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Και εγώ θα ήθελα να ρωτήσω σ' αυτό κ.Πρόεδρε, όταν λέτε ότι εγώ δεν θα άλλαζα τίποτα απ' ό,τι έγινε στην κρίση στα Ιμια καλώς ή κακώς. Ο Ελληνικός λαός υπέστη αυτή την ιστορία σαν ένα ψυχολογικό τραύμα, αν θέλετε αδικώς. Αδικώς ενδεχομένως.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα δεν είναι αδικώς κ.Πρετεντέρη. Λέω δικαίως.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Εντάξει δικαίως και λέτε δεν θ' άλλαζα τίποτα. Δεν υπήρξαν σφάλματα χειρισμών, δεν υπήρξαν δηλώσεις που θα μπορούσαν να μην είχαν γίνει ώστε ν' αναιρεθούν την επομένη; Δεν ήταν λίγο βαρύ αυτό το "ευχαριστώ" στους Αμερικανούς;

Μ.ΚΑΨΗΣ: Να προσθέσω και κάτι Γιάννη Πρετεντέρη; Ουδείς ανέλαβε την πολιτική ευθύνη αυτής της ιστορίας κ.Πρωθυπουργέ. Την στρατιωτική ευθύνη ενδεχομένως σύμφωνα με την αντίληψη του Υπουργικού Συμβουλίου την έχει ο κ.Λυμπέρης. Την πολιτική ευθύνη ποιός την ανέλαβε;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Η Κυβέρνηση δεν ανέλαβε την πολιτική ευθύνη του χειρισμού του θέματος; Η Κυβέρνηση δεν παρουσιάστηκε στην Βουλή; Η Κυβέρνηση δεν πήρε μετά το επεισόδιο ψήφο εμπιστοσύνης; Τι άλλο θέλετε από την ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής προς την Κυβέρνηση;

Μ.ΚΑΨΗΣ: Θα μπορούσα να σας πω ότι μετά από κατάληψη Ελληνικού εδάφους περιμένουμε και παραιτήσεις.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μπορεί να το απαντήσετε αυτό, αλλά εγώ σας επαναλαμβάνω ότι ο χειρισμός όσον αφορά το όλο θέμα υπήρξε ένας χειρισμός, ο οποίος εξασφάλισε τα συμφέροντα της χώρας. Τι επεδίωκε η Τουρκία; Η Τουρκία επεδίωκε μια πολεμική σύρραξη και βεβαίως δεν πρέπει να έχει κανείς αυταπάτη, ότι κατά την πολεμική αυτή σύρραξη η υπεροχή της Ελλάδος θα οδηγούσε σε έναν πόλεμο 7 ημερών που θα φτάνανε τα Ελληνικά στρατεύεται στην Αγκυρα, θα οδηγούσε σε μια υπεροχή της Ελλάδας, αλλά θα οδηγούσε και σε τραπέζι διαπραγματεύσεων, θα οδηγούσε σε διαπραγματεύσεις μετά

αυτό, το οποίο θεωρείς σοβαρότερο και σε εκείνο το οποίο θεωρείς όχι τόσο σημαντικό. Και εκείνη τη στιγμή το πιο σημαντικό, το πιο σοβαρό ήταν να μην υπάρξει πολεμική σύρραξη και εκείνο επιδιώξαμε και επειδή έφυγαν οι Ενοπλες δυνάμεις από το νησί, οι Ελληνικές Ενοπλες δυνάμεις πήραν και την σημαία μαζί, γιατί αν έμενε η σημασία, θα ήταν εκτετεθειμένη σε όσα είχαμε δει τις προηγούμενες ημέρες.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε 22 χρόνια τώρα το 1974 η Ελληνική πολιτεία προσπαθεί ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα "Τουρκία". Άλλοτε με διάλογο, άλλοτε με μη διάλογο, επί Κωνσταντίνου Καραμανλή και επί Ανδρέα Παπανδρέου, άλλοτε δεν συνομιλούμε και άλλοτε Νταβός. Υπό όλες τις συνθήκες και το πρόβλημα εξακολουθεί να υπάρχει.

Όταν ξεκίνησε η θητεία σας ως Πρωθυπουργός είχα την αίσθηση ότι προσπαθήσατε να δώσετε πριν ενδεχομένως στην Ιμια μία πίστωση χρόνου απέναντι στην Τουρκία. Σας προσγείωσε αυτή η κρίση των Ιμια; Είχαμε τότε αποδεχθεί την τελωνειακή ένωση με την Τουρκία, είχαμε άρει το βέτο για το στρατιωτικό πρωτόκολλο, είχαμε κάνει μια σειρά από χειρονομίες προ της δικής σας κυβερνήσεως και επί της δικής σας κυβερνήσεως.

Θεωρείται ότι ανταμειφθήκατε άσχημα από την πλευρά της Τουρκίας με αυτή την κρίση;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ένα λεπτό. Πρώτα να ξεκαθαρίσουμε ότι όταν έγινε το επεισόδιο στα Ιμια εγώ δεν είχα πάρει ακόμα ψήφο εμπιστοσύνης και αυτά τα γεγονότα τα οποία ανεφέρατε το βέτο, την συμφωνία στην τελωνειακή ένωση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γεγονότα, τα οποία χειρίστηκε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με προεδρία του Ανδρέα Παπανδρέου.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ασφαλώς. Αποδέχεσθε την συνέχεια υποθέτω.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ναι, βεβαίως αποδέχομαι την συνέχεια. Αλλά θέλω απλώς να το διευκρινήσω δεν ήταν γεγονότα, στα οποία εγώ είχα καθοριστική παρουσία. Δεν συμφωνώ με μία άποψη, η οποία θα έλεγε ότι αιφνιδιαστήκαμε, ή απογοητευθήκαμε απ' αυτή την εξέλιξη. Η τουρκική επιθετικότητα ήταν γνωστή, ήταν πρώτη φορά όμως που η τουρκική επιθετικότητα πήρε τέτοια μορφή και από τότε άρχισε βέβαια μία πιο συστηματική προβολή αιτημάτων και απαιτήσεων από πλευράς της Τουρκίας, μία πιο συστηματική προβολή όμως που έχει γεννησει μετά από τις διπλωματικές ενέργειες, τις οποίες έχουμε πραγματοποιήσει και αντιδράσεις από τους άλλους Ευρωπαίους που συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Λέει η Νέα Δημοκρατία ότι αυτό οφείλεται στην υποχωρητικότητα μας. Αυτό είναι αστείο, διότι τότε με αυτή την συλλογιστική οι προηγούμενες ελληνικές κυβερνήσεις όταν η Τουρκία έθεσε

δραστηριότητα. Μια δραστηριότητα, η οποία αναδεικνύει τη χώρα παντού, άλλοι μπορεί να έχουν άλλη άποψη, έχουμε μία διαφορετική τοποθέτηση πάνω σ' αυτό.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, το τελευταίο μου ερώτημα για την Ίμια, με μια ελπίδα ότι ίσως πάρουμε κάποια απάντηση και βλέπω ότι έχετε έρθει με την απόφαση να μην δώσετε λεπτομέρειες για εκείνη την μεγάλη βραδιά, μεγάλη σε διάρκεια και σε αγωνία. Ο κ.Λυμπέρης μετά την αποστρατεία του έκανε μια δήλωση είπε αν ανοίξω το στόμα μου πολλοί θα κρυφτούν. Εσείς αρνείσθε να πείτε σε ποιόν δώσατε εντολή και τι εντολή δώσατε εκείνη την βραδιά που δεν εφαρμόστηκε.

Εμένα το ερώτημά μου είναι πολιτικό ωστόσο, τα παραβλέπω όλα αυτά, και ερωτώ γιατί δηλώνετε ότι θα έκανα ακριβώς τα ίδια που έκανα τότε; θεωρείται ότι η κατάληψη της νησίδας και η υποστολή της σημαίας υπήρξαν...

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα δεν έκανα εγώ την κατάληψη της νησίδας.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Η κατάληψη της νησίδας έγινε προφανώς διότι κάποιιοι δεν την πρόλαβαν και η υποστολή της σημαίας επίσης. Δηλαδή φαντάζομαι ότι όταν λέτε ότι εγώ θα έκανα τα ίδια, θεωρείται ότι είναι θετικό αποτέλεσμα των κυβερνητικών χειρισμών η εικόνα που παρουσιάστηκε το πρωί;

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Τι ακριβώς δεν θα κάνατε;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Κύριε Χατζηνικολάου, επανέρχεσθε σε θέματα τα οποία δεν αφορά η απάντησή μου σε σχέση με τους χειρισμούς. Δεν αφορά η απάντησή μου σε σχέση με τους χειρισμούς, ότι θα έκανα τα ίδια ακριβώς αυτά τα θέματα που θίγετε εσείς, αυτό είναι αυτονόητο. Η απάντησή μου σε σχέση με τους χειρισμούς αφορά πρώτα το θέμα της απεμπλοκής ή όχι. Βεβαίως θα έκανα πάλι απεμπλοκή.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αναφέρεσθε στους χειρισμούς μετά την κατάληψη;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Στους χειρισμούς του όλου θέματος, σε σχέση με την μη πραγματοποίηση μιας πολεμικής σύρραξης, σε σχέση με την πραγματοποίηση μιας διπλωματικής προπάθειας μετά τα Ίμια.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αλλά αυτοί ήτανε διορθωτικοί χειρισμοί, το κακό είχε ήδη γίνει κ.Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Εγώ δεν ήμουνα εκείνος, ο οποίος πήρα τις αποφάσεις για τις στρατιωτικές επεμβάσεις, τις τοποθετήσεις των πλοίων, των υποβρυχίων ή όποιων άλλων δυνάμεων. Αυτές ήταν αποφάσεις άλλων. Ήταν αποφάσεις της ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Εσείς σε ποιόν είχατε δώσει εντολές;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Σας είπα ότι το θέμα αυτό έκλεισε και δεν πρόκειται να

έλεγε και το ξανάλεγε ο κ.Τσοβόλας.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Και από το '89.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ωραία, αλλά ποιά ΠΑΣΟΚ αποχώρησε του κ.Σημίτη, ή με Πρόεδρο τον Ανδρέα Παπανδρέου;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Με Πρόεδρο τον Ανδρέα Παπανδρέου, χωρίς αμφιβολία.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Αυτό να μην το ξεχνάμε.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αλλά η κόντρα μαζί σας υπήρχε από τότε.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Προϋπήρχε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Η κόντρα μαζί μου μπορεί να υπάρχει. Δεν το αρνούμαι αυτό.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Ελπίζαμε σε μια καταδίκη του δημοσιεύματος.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν τελείωσα, με διακόψατε.

Το δεύτερο, όπως δήλωσα και σε σχέση με τη μαύρη προπαγάνδα που ασκεί η Ν.Δ., είμαι εναντίον των προσωπικών επιθέσεων, οποιονδήποτε αφορούν και είμαι βεβαίως εναντίον των όποιων δημοσιευμάτων προσπαθούν να παρουσιάσουν αρνητική εικόνα, ή να σπιλώσουν κάποιο πρόσωπο.

Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει μέτωπο με το άλφα, ή το βήτα, ή το γάμα κόμμα. Το ΠΑΣΟΚ επισημαίνει στους ψηφοφόρους το εξής, ότι αυτός ο εκλογικός νόμος οδηγεί αναπόδραστα στην επικράτηση του ενός, ή του άλλου κόμματος.

Είναι φτιαγμένος έτσι, ώστε ή το ΠΑΣΟΚ, ή η Ν.Δ. θα κερδίσει και αυτό λέμε στους ψηφοφόρους να ξέρουν, να μην έχουν την εντύπωση, ότι μπορούν να υπάρχουν συνεργασίες, ότι ψηφίζοντας τον έναν ή τον άλλον, μπορούν να ενισχύσουν ορισμένες θέσεις σε μια κυβέρνηση συνεργασίας κλπ.

Δεν πρόκειται να υπάρξει κάτι τέτοιο. Ο εκλογικός νόμος οδηγεί στην πλειοψηφία, ή του ενός, ή του άλλου. Όσοι δεν θέλουν πλειοψηφία της Ν.Δ. πρέπει να ψηφίσουν το ΠΑΣΟΚ.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Δεν μου απαντήθηκε το ερώτημα που είχα θέσει, εάν είχατε υποτιμήσει τον παράγοντα Τσοβόλα, όταν ξεκινήσατε τις πρόωρες εκλογές, γιατί έχουμε όλοι την αίσθηση ότι στην αρχή δεν το πολυμετρούσατε αυτό το κόμμα και όταν ήρθαν οι πρώτες δημοσκοπήσεις που είδαμε κάτι 5-6%, ξαφνικά το ΠΑΣΟΚ άρχισε να ενδιαφέρεται γι' αυτή την περίπτωση.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Όχι απλώς να ενδιαφέρεται, αποστάτη τον χαρακτήρισαν. Ο κ.Γιαννόπουλος τον χαρακτήρισε αποστάτη.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είχα υποτιμήσει την παρουσία του κ.Τσοβόλα, διότι και πριν αποφασίσουμε για τις εκλογές, πολύ συχνά είχαμε συζητήσεις, είχαμε έρευνες της κοινής γνώμης υπόψη μας από τις οποίες προέκυπτε, ότι

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Τον διάλογο που είπα.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Δεν θα τους καλέσατε να μπου στην κυβέρνηση δηλαδή;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Εγώ έκανα δύο διακοπές στον κ.Πρωθυπουργό τις οποίες ή δεν άκουσε, ή επέλεξε να μην ακούσει.

Η μία ήταν προηγουμένως, εάν συμερίζετε την άποψη του κ.Γιαννόπουλου, ότι ο κ.Τσοβόλας είναι αποστάτης. Και η δεύτερη διακοπή μου στη συνέχεια όταν απαντούσατε στο ερώτημα του κ.Καψή, ήταν εάν θα αλλάξετε αυτό τον εκλογικό νόμο, του οποίου τα μειονεκτήματα με τόση ενάργεια περιγράψατε, μετά τις εκλογές.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν σχολιάζω δηλώσεις συναδέλφων ποτέ.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Να θέσω ευθέως το ερώτημα. Θεωρείτε αποστάτη τον κ.Τσοβόλα κ.Σημίτη;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Αποστάτη από τι; Ο κ.Τσοβόλας έχει τις απόψεις του, δήλωσε ο ίδιος, ότι το ΠΑΣΟΚ δεν τον εκφράζει. Εφόσον δεν τον εκφράζει το ΠΑΣΟΚ, ήταν δικαίωμά του να αποχωρήσει.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Τις κατηγορίες πάντως τις αποδίδει στο δικό σας περιβάλλον, για να μην πω σε εσάς προσωπικά, ότι εσείς συγκεντρώνετε τους επιτελείς και τους δίνετε εντολές να...

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Τον εκλογικό νόμο θα τον αλλάξετε; Είχε και ένα δεύτερο σκέλος η ερώτησή μου.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Φοβάμαι ότι ο κ.Τσοβόλας έχει υπερβολική δόση φαντασίας. Δεν ασχολούμαι με τον κ.Τσοβόλα, γιατί δεν νομίζω, ότι ο εκλογικός αγώνας αυτός έχει τόση άνεση, ώστε να έχω περίσσεια χρόνου για να ασχοληθώ με το ΔΗΚΚΙ.

Εχω, πιστεύω, σημαντικότερα θέματα ιδίως προγραμματικά και θέματα αντιπαράθεσης με τη Ν.Δ.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Τους βλέπετε αφ' υψηλού δηλαδή τους μικρούς της πολιτικής σκηνής;

Μ.ΚΑΨΗΣ: Δείχνει μια αλαζονεία αυτή η απάντηση, ομολογουμένως.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Καθόλου.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Είπατε, δεν έχετε χρόνο να ασχοληθείτε μαζί του κ.Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα, ο κ.Τσοβόλας ασχολείται συστηματικά μαζί μου. Εγώ δεν ασχολήθηκα μαζί του. Με ασκούσατε ποτέ να μιλήσω προσωπικά γι' αυτόν; Γιατί λοιπόν με ρωτάτε με αυτό τον τρόπο και για κάτι το οποίο νομίζω, ότι δεν με διακρίνει η αλαζονεία.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δεν μίλησα για αλαζονεία εγώ. Είπα, εάν τους βλέπετε

Έχετε την αίσθηση ότι αυτό συμβαίνει πραγματικά; Οτι εσείς ουσιαστικά προσωπικά συνεισφέρετε στο να δημιουργηθούν τέτοια φαινόμενα λαϊκισμού σε κομματική ή μη κομματική βάση;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Τεχνοκράτης θα πει κατά την κοινή άποψη, κάποιος ο οποίος ασχολείται μόνο με την τεχνική ενός θέματος, την τεχνική της εξουσίας, είναι ουδέτερος, δεν έχει συναισθήματα, δεν μπαίνει στην ουσία των προβλημάτων. Κάποτε σε μια συζήτηση που είχε γίνει στο ΠΑΣΟΚ, κάποιος συνδικαλιστής περίπου της ίδιας ηλικίας με εμένα, μου είπε "εσείς οι τεχνοκράτες".

Ημουν τότε Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, οπότε και εγώ τον ρώτησα, εγώ εντάξει είμαι τεχνοκράτης, εγώ όμως ως τεχνοκράτης όπως ισχυριζέσθε και πριν το 1967 είχα δουλέψει για την δημιουργία μιας σοσιαλιστικής παράταξης, μετά το 1967 είχα συμμετάσχει στην αντίσταση κατά της χούντας, είχα τοποθετήσει αυτό που λένε κροτίδες, βόμβες όπως θέλετε, είχα πετάξει προκηρύξεις, μετά όταν συνέλαβαν τους φίλους μου, είχα ζήσει στην παρανομία, είχα διαφύγει με πλαστό διαβαστήριο στο εξωτερικό, είχα μεταφέρει όπλα, εσείς οι μη τεχνοκράτες τι κάνετε;

Γ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Εσείς, εγώ δηλαδή εννοείτε;

Ν. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Το είπε προς τον συνδικαλιστή.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Το είπα προς αυτόν, διότι όλοι, όχι όλοι πάρα πολλοί απ' αυτούς τους μη τεχνοκράτες, οι οποίοι κατηγορούν εμένα, ήταν απόντες, και θέλω να σας πω ότι επειδή έζησα στη ζωή μου πολλές κρίσιμες στιγμές, όπως την στιγμή όπου έπρεπε να βρω ένα κατάλυμα μέσα σε μία ώρα για να κρυφτώ, είχα τότε στις κρίσιμες αυτές στιγμές πολύ μεγάλη μοναξιά.

Γιατί πολύ λίγοι ήταν εκείνοι οι οποίοι ήταν πραγματικά πρόθυμοι να βοηθήσουν. Τότε διαπίστωσα ότι εκείνο το οποίο ξεχωρίζει στον άνθρωπο είναι το ήθος. Το ήθος που βασίζεται στο ότι προσφέρει χωρίς ιδιοτέλεια και αυτό είναι κάτι που διακρίνει τους ανθρώπους που θέλουν να προσφέρουν. Όλη αυτή η συζήτηση περί τεχνοκρατών, είναι μία συζήτηση η οποία θέλει να συγκαλύψει την ουσία. Την ουσία ποια; Ποια είναι η πολιτική προσφορά του καθενός και πιστεύω ότι πολλοί άλλοι στο ΠΑΣΟΚ όπως και εγώ έχουμε προσφέρει, γιατί έχουμε δημιουργήσει ένα σοσιαλιστικό κόμμα στην Ελλάδα, το οποίο υπάρχει για πολλά χρόνια, έχει λειτουργήσει, έχει αλλάξει την φυσιογνωμία της Ελληνικής κοινωνίας.

Γ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Αν μου επιτρέπετε, αλλάξατε στυλ στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, δηλαδή αν μας έλεγε κανένας προ διμήνου, τριμήνου ότι θα βλέπαμε τον κ. Σημίτη σε μπαλκόνι να τους λέει ναι, μαζί θα προχωρήσουμε. Βλέπω ότι αλλάξατε στυλ, θέλω να πω ότι ενδεχομένως αυτές τις επικρίσεις τις καταγράψατε κάποια στιγμή και είπατε όντως

Έχετε την αίσθηση ότι αυτό συμβαίνει πραγματικά προσωπικά συνεισφέρετε στο να δημιουργηθούν τέτοια σε κομματική ή μη κομματική βάση;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Τεχνοκράτης θα πει κατά την κοινή άποψη, ασχολείται μόνο με την τεχνική ενός θέματος, την τεχνική είναι ουδέτερος, δεν έχει συναισθήματα, δεν μπαίνει στη προβλημάτων. Κάποτε σε μια συζήτηση που είχε γίνει στο ΠΑΣΟ, συνδικαλιστής περίπου της ίδιας ηλικίας με εμένα, μου είπε "τεχνοκράτες".

Ήμουν τότε Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, οπότε και εγώ τρώτησα, εγώ εντάξει είμαι τεχνοκράτης, εγώ όμως ως τεχνοκράτης όπως ισχυριζόσθε και πριν το 1967 είχα δουλέψει για την δημιουργία μιας σοσιαλιστικής παράταξης, μετά το 1967 είχα συμμετάσχει στην αντίσταση κατά της χούντας, είχα τοποθετήσει αυτό που λένε κροτίδες, βόμβες όπως θέλετε, είχα πετάξει προκηρύξεις, μετά όταν συνέλαβαν τους φίλους μου, είχα ζήσει στην παρανομία, είχα διαφύγει με πλαστό διαβαστήριο στο εξωτερικό, είχα μεταφέρει όπλα, εσείς οι μη τεχνοκράτες τι κάνετε;

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Εσείς, εγώ δηλαδή εννοείτε;

Μ.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Το είπε προς τον συνδικαλιστή.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Το είπα προς αυτόν, διότι όλοι, όχι όλοι πάρα πολλοί απ' αυτούς τους μη τεχνοκράτες, οι οποίοι κατηγορούν εμένα, ήταν απόντες, και θέλω να σας πω ότι επειδή έζησα στη ζωή μου πολλές κρίσιμες στιγμές, όπως την στιγμή όπου έπρεπε να βρω ένα κατάλυμα μέσα σε μία ώρα για να κρυφτώ, είχα τότε στις κρίσιμες αυτές στιγμές πολύ μεγάλη μοναξιά.

Γιατί πολύ λίγοι ήταν εκείνοι οι οποίοι ήταν πραγματικά πρόθυμοι να βοηθήσουν. Τότε διαπίστωσα ότι εκείνο το οποίο ξεχωρίζει στον άνθρωπο είναι το ήθος. Το ήθος που βασίζεται στο ότι προσφέρει χωρίς ιδιοτέλεια και αυτό είναι κάτι που διακρίνει τους ανθρώπους που θέλουν να προσφέρουν. Όλη αυτή η συζήτηση περί τεχνοκρατών, είναι μία συζήτηση η οποία θέλει να συγκαλύψει την ουσία. Την ουσία ποια; Ποια είναι η πολιτική προσφορά του καθενός και πιστεύω ότι πολλοί άλλοι στο ΠΑΣΟΚ όπως και εγώ έχουμε προσφέρει, γιατί έχουμε δημιουργήσει ένα σοσιαλιστικό κόμμα στην Ελλάδα, το οποίο υπάρχει για πολλά χρόνια, έχει λειτουργήσει, έχει αλλάξει την φυσιογνωμία της Ελληνικής κοινωνίας.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Αν μου επιτρέπετε, αλλάξατε στυλ στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, δηλαδή αν μας έλεγε κανένας προ διμήνου, τριμήνου ότι θα βλέπαμε τον κ.Σημίτη σε μπαλκόνι να τους λέει ναι, μαζί θα προχωρήσουμε. Βλέπω ότι αλλάξατε στυλ, θέλω να πω ότι ενδεχομένως αυτές τις επικρίσεις τις καταγράψατε κάποια στιγμή και είπατε όντως

μίλησα στην πλατεία, αλλά μίλησα και με το Δημοτικό Συμβούλιο, μίλησα και με τους εκπροσώπους των φορέων, μίλησα και με τους κατοίκους. Από την Κόνιτσα πήγα στα Γιάννενα, πέρα από την συγκέντρωση είχα επαφές με τους φορείς, τον Νομάρχη. Πήγα από τα Γιάννενα μέχρι την Πρέβεζα όπου είχα πολλές συναντήσεις και πολλές επαφές με τον κόσμο. Αυτό ήταν ένας τύπος προεκλογικής επαφής, ο οποίος ήταν αρκετά διαφορετικός απ' αυτό που γίνονταν πριν.

Δεν είναι το ίδιο ακριβώς όπως πριν, είναι σε πολλά διαφορετικό, αλλά δεν είναι και τελείως διαφορετικό από το πριν. Και σας είπα ο κύριος λόγος είναι, ότι δεν μας παίρνει ο χρόνος, δεν είχαμε τον καιρό να προετοιμαστούμε για το διαφορετικό και διαπιστώνουμε ότι πολλές φορές χρειάζεται και αυτή η κινητοποίηση του κόσμου για να υπάρξει μία συμμετοχή. Την αρνητική διαφήμιση που την είδατε κύριε Χατζηνικολάου;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Η αρνητική διαφήμιση οι 7 φούσκες και τα 7 μπαλόνια για τις προτάσεις του κ.Εβερτ τις προεκλογικές. Δεν είναι αρνητική διαφήμιση;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Είναι όμως μια απάντηση σε μια παροχολογία, σε μια υποσχესιολογία η οποία δεν έχει περιεχόμενο. Δεν είναι προσωπική επίθεση στον κ.Εβερτ. Την προσωπική επίθεση την οποία κάνει η Νέα Δημοκρατία, πιστεύω ότι πρέπει να την καταδικάζουμε και θα έπρεπε να την καταδικάσετε γιατί υποβιβάζει την ποιότητα του πολιτικού αγώνα.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Πάντως ακόμη και στην παροχολογία σαν περιεχόμενο και ουσία προεκλογικής τακτικής το ΠΑΣΟΚ επιμένει.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ποια παροχολογία;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Ακόμα και θέσεις στα ΑΕΙ, ακόμα και ο αριθμός των εισακτέων στα ΑΕΙ, προεκλογική περίοδο αυξάνεται.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είσθε ενήμερος.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Σε ποιό πράγμα κ.Πρόεδρε;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Στο εξής. Ότι εγώ συνάντησα τους Πρυτάνεις δυο φορές μέχρι τώρα, την πρώτη φορά αν θυμάμαι καλά ήταν στις αρχές του Απρίλη και την δεύτερη φορά αν θυμάμαι καλά ήταν στα τέλη του Μάη.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Τα γνωρίζω όλα αυτά, εγώ μιλώ για την χρονική συγκυρία ανακοίνωσης του πράγματος.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Και στις δυο συναντήσεις οι πρυτάνεις εξήτησαν από την κυβέρνηση να υπάρξει αύξηση των εισακτέων.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Δεν ήταν λίγο ακομψο ν' ανακοινωθεί τώρα λίγες ημέρες πριν από τις εκλογές;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Μα 15 ημέρες πριν από τις εκλογές;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα των εξετάσεων και αποφασίζεται ο αριθμός των εισακτέων.

αυτό κάνουμε.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Αν είσασθαν ελεύθερος επαγγελματίας και πληρώνετε περισσότερο φόρο απ' ό,τι σας αναλογεί εξαιτίας των αντικειμενικών κριτηρίων λόγω των αδικιών που εσείς ομολογείτε ότι έχει το σύστημα. Τι θα κάνετε. Θα φοροδιαφεύγατε ή θα πληρώνετε παραπάνω φόρο;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Κύριε Καψή αν ήμουνα ελεύθερος επαγγελματίας, που ήμουνα ελεύθερος επαγγελματίας και είχα διαφορές με την Εφορία, θα προσπαθούσα να πείσω την Εφορία για τον ορθό των απόψεών μου, θα πήγαινα στα φορολογικά δικαστήρια και θα επέμενα εάν υπήρχαν αδικίες, ν' αλλάξει ο νόμος.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δεν είναι μαχητά τα αντικειμενικά κριτήρια.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Με συγχωρείτε λέω γενικά και θα επέμενα είπα ν' αλλάξει ο νόμος, αν αφορά κάτι το οποίο χρειάζεται αλλαγή από το νόμο. Αλλά όταν μου λέτε ότι δεν είναι μαχητά τα αντικειμενικά κριτήρια, και βεβαίως δεν είναι μαχητά τα αντικειμενικά κριτήρια, υποστηρίζετε μήπως ότι δεν υπάρχει φοροδιαφυγή στην Ελλάδα; Υποστηρίζετε μήπως ότι δεν πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να περιορίσουμε τη φοροδιαφυγή;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Οχι, είναι δύο διαφορετικά πράγματα αυτά κ.Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Διαφορετικά πράγματα δεν είναι, διότι εάν εμείς πιστεύουμε, ότι η φοροδιαφυγή οδηγεί στην κοινωνική αδικία, πρέπει να βρούμε τρόπους για να περιορίσουμε τη φοροδιαφυγή.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δίκαιους τρόπους.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δίκαιους τρόπους, βεβαίως. Δίκαιους τρόπους κατά προσέγγιση πιο δίκαιους τρόπους, γιατί απόλυτα δίκαιους και απόλυτα βέβαιους τρόπους, δεν μπορούμε να έχουμε. Πιο δίκαιος τρόπος είναι η καταγραφή των εισοδημάτων μέσα από τη μηχανοργάνωση και αυτό θα κάνουμε.

Δεν πρόκειται να κρατήσουμε τα αντικειμενικά κριτήρια. Θέλω να το επαναλάβω.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Την κατάργηση των αντικειμενικών κριτηρίων την εξήγγειλε πρώτος ο κ.Εβερτ και ακολουθήσατε εσείς.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Οχι, με συγχωρείτε καθόλου. Δεν την εξήγγειλε πρώτος ο κ.Εβερτ.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Θα την κάνει πρώτος όμως.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μπορεί να την κάνει. Ας την κάνει πρώτος και μας πει, ή θα μας πει πώς θα εισπράξει αυτά τα οποία με την κατάργηση δεν θα εισπράξει, θα τα εισπράξει με νέους φόρους. Ας μην ξεχνάμε, ότι επί προηγούμενης κυβέρνησης της Ν.Δ. 1990-1993 υπήρξαν δεκάδες νέα φορολογικά νομοσχέδια.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Εσείς δεσμεύσατε ότι δεν θα υπάρξουν νέοι άμεσοι ή

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Εσείς ακούσατε τη φωνή μου σε όλα τα "θα" κ.Χατζηνικολάου;

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Σε μερικά απ' αυτά την άκουσα πάντως. Υπήρξαν πολλά "θα" σε εκείνη την ομιλία.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είναι έτσι. Αλλάξαν.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Θα λέγατε ότι ήταν ατυχής η ομιλία αυτή;

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Άλλο ένα "θα".

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δικό μου όμως, δεν έχει το στοιχείο της υπόσχεσης.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είναι θέμα υποσχέσεων. Είναι θέμα περιγραφής του τι θα κάνεις μέσα στα επόμενα χρόνια. Όταν μιλάς στο μέλλον στα ελληνικά, χρησιμοποιείς το "θα". Υπάρχει "θα" και "θα". Υπάρχει "θα" το οποίο έχει κατά κόρον λεχθεί και δεν έχει πραγματοποιηθεί και έχει "θα" το οποίο λέγεται και πραγματοποιείται.

Μην προσπαθούμε μέσα από λέξεις, να παρουσιάσουμε καταστάσεις. Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι, να δούμε αυτό το οποίο έχουμε πει σε σχέση με την εξέλιξη της οικονομίας, τα τρία τελευταία χρόνια το πλησιάσαμε, ή δεν το πλησιάσαμε; Και το πλησιάσαμε.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Τα 800 δις πάντως είναι σαν ποσό αυτό που αναζητείται για την επόμενη χρονιά. Μπορεί να μην απειλούμεθα με κατάρρευση, όπως λέει το σποτ της Ν.Δ., πάντως απαιτούνται χρήματα.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Οχι μπορεί, δεν απειλούμεθα.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Ενδεχομένως δεν απειλούμεθα με κατάρρευση, πάντως απαιτούνται 800 δις.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ούτε ενδεχομένως.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Η σταθεροποιητική πολιτική μέχρι τότε θα πάει κ.Πρόεδρε; Ο ορίζοντας ποιός είναι;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Αυτή είναι μια λάθος αντίληψη που έχετε.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Είναι μια αντίληψη που προκύπτει από μια δική σας δήλωση παλαιότερη που έχω μπροστά μου.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Αυτή την αντίληψη όμως, που όπως την έχετε μπροστά σας, δεν την καταλαβαίνετε σωστά.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Θα σας την διαβάσω.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Οχι δεν χρειάζεται.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Είναι από το "ΕΘΝΟΣ" και είναι πριν από ένα χρόνο.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν χρειάζεται να μου την διαβάσετε. Ξέρω τι είπα.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Μα, λέγατε ότι η σταθεροποίηση θα πάει μέχρι το 1999.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν είπα ποτέ κάτι τέτοιο.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Να σας το διαβάσω ακριβώς.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν το είπα έτσι.

Και έχουμε και κατά την διαδικασία των τριών τελευταίων αυτών χρόνων με τη βελτίωση των επιδόσεων, επιτύχει και την αύξηση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων. Το έχουμε. Και έχουμε, επίσης, κάνει και κινήσεις στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής πρόνοιας και αυτό θα πρέπει να συνεχίσουμε.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ναι, αλλά η σύγκλιση δεν είναι μόνο όλη αυτή η ιστορία. Υπάρχει ένα τεράστιο κοινωνικό κόστος, το οποίο ενδεχομένως να σας κοστίζει και εκλογικά. Πιστεύω λοιπόν, ότι σε ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού λαού δεν το ενδιαφέρει άμεσα αυτή η ιστορία. Δεν καταλαβαίνει τη χρησιμότητα αυτής της ιστορίας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Της σύγκλισης;

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ναι, δεν την καταλαβαίνει αυτή τη χρησιμότητα, γιατί έχουν ένα προσωπικό κοινωνικό κόστος σε αυτή την όλη ιστορία.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Εμείς όμως προσπαθούμε και εγώ μπορώ να σας δείξω, για παράδειγμα, ένα πίνακα σε σχέση με τις συντάξεις.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Δεν είναι μόνο οι συντάξεις κ.Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Να σας δείξω τι συνέβη επί των ημερών της Ν.Δ. και τι συνέβη επί των ημερών του ΠΑΣΟΚ.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ενδεχομένως ναι, αλλά δεν είναι εκεί το πρόβλημα.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Στις συντάξεις υπήρχε κατάρρευση της πραγματικής αξίας των συντάξεων επί των ημερών της Ν.Δ. και επί των ημερών του ΠΑΣΟΚ άρχισε να βελτιώνεται η καμπύλη. Αυτό θα κάνουμε σε όλους τους τομείς.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Συμφωνώ, αλλά δεν ρώτησα αυτό.

Το ερώτημα είναι άλλο. Αυτή η σύγκλιση, η όποια σύγκλιση, το πρόγραμμα το οποίο έως το '99 που λέει ο Νίκος...

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δεν το λέω εγώ, το λέει ο κ.Σημίτης εδώ.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ο κ.Σημίτης στη συνέντευξη, έχει ένα κοινωνικό κόστος. Το ερώτημα δεν είναι αυτό καθαυτό η σύγκλιση...

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Το πρόγραμμα ούτε εγώ το λέω, ούτε εσείς το λέτε, το πρόγραμμα είναι συμφωνημένο, έχει συζητηθεί στη Βουλή και είναι καθορισμένο το πρόγραμμα.

Ν.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Ναι, αλλά δεν με άφησε ο κ.Πρετεντέρης να διαβάσω και με έπνιξε το δίκιο πριν και θυμώσατε με την διακοπή, διότι στη συνέχεια αναλύεται.

Λέτε ότι: "Στην διάρκεια της σταθεροποίησης είναι δύσκολο να ξεκινήσει κανείς νέες πρωτοβουλίες που θα οδηγήσουν σε αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη". Λέτε πολλά πράγματα στη συνέχεια που δείχνουν, ότι έχετε στο μυαλό σας έναν οριζοντα χρονικό μέχρι το '99 που

ανεργίας.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, με όλα αυτά επανέρχομαι για να κλείσουμε, στην ερώτηση που έθεσα πριν και που δεν πήρα απάντηση, γιατί παρενέβη ο Νίκος -και καλώς παρενέβη βεβαίως για να δώσει συνέχεια στο θέμα- και ίσως κι εγώ δεν έγινα σαφής.

Αυτή τη στιγμή, στις 22 Σεπτεμβρίου έχουμε εκλογές. Εάν πρόκειται να εφαρμοστεί το ίδιο πρόγραμμα σύγκλισης, γιατί ο Έλληνας λαός θα προτιμήσει να ψηφίσει τη Ν.Δ.;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ποιό ίδιο πρόγραμμα;

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Το ίδιο πρόγραμμα μέχρι το 1999 μια πολιτική ανάλογη σύγκλισης με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα, το πρόγραμμα σύγκλισης το οποίο εφαρμόζεται είναι πρόγραμμα σύγκλισης, το οποίο έχει συμφωνήσει η κυβέρνηση αυτή του ΠΑΣΟΚ, με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Και σας άκουσα προχθές στην τηλεοπτική αναμέτρηση με τον κ.Εβερτ να λέτε, ότι αυτό το πράγμα παρ' όλο που λέει ο κ.Εβερτ ότι θα το αναθεωρήσει, δεν μπορεί.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Μα, ο κ.Εβερτ έλεγε -για να φέρουμε τα πράγματα στη θέση τους- ότι θα αναθεωρήσει το πρόγραμμα σύγκλισης για να επιταχύνει τους ρυθμούς και του απαντώ, δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο να επιταχύνει τους ρυθμούς όσο θέλει.

Δεν είναι το πρόγραμμα σύγκλισης που τον εμποδίζει να επιταχύνει τους ρυθμούς. Προς θεού. Εάν θέλουμε να έχουμε ανάπτυξη 4-5-6% και το μπορούμε να την έχουμε. Δεν είναι το πρόγραμμα σύγκλισης το οποίο το απαγορεύει.

Δεν μπορούμε να έχουμε αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης, διότι αντίθετα με αυτό το οποίο φαντάζεται ο κ.Εβερτ, η ανάπτυξη δεν είναι κάτι το οποίο είναι απόρροια υπουργικής απόφασης. Η ανάπτυξη είναι κάτι το οποίο είναι απόρροια πολλών διαδικασιών που πρέπει να γίνουν σε επίπεδο οικονομίας και κοινωνίας.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Και συνήθως η αγορά χαιρέται όταν ανεβαίνουν συντηρητικές κυβερνήσεις.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Η ερώτησή μου ήταν πάρα πολύ απλή. Γιατί ένας ψηφοφόρος τελικώς θα πρέπει να ψηφίσει ανάμεσα ΠΑΣΟΚ ή Ν.Δ., όταν έχει την αίσθηση και πολλοί έχουν την αίσθηση, ότι την ίδια πολιτική ακολουθείται και οι δύο;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Η απάντηση στο ερώτημά σας θα απαιτούσε πάρα πολύ ώρα.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Εγώ θα εκφράσω βεβαίως μια ευχή εξ ονόματος όλων των δημοσιογράφων, ότι αυτή η συνήθεια των πολιτικών αρχηγών να δίνουν συνεντεύξεις και συνεντεύξεις Τύπου τις προεκλογικές περιόδους, να ισχύει και μεταξύ των δυο προεκλογικών περιόδων, γιατί έχουμε πολλές φορές μεγάλη δυσκολία επικοινωνίας με τους πολιτικούς μας αρχηγούς όταν δεν υπάρχουν εκλογές. Οπότε εύχομαι να είναι μια αρχή.

Μ.ΚΑΨΗΣ: Ανανεώνουμε το ραντεβού μας εν ολίγοις.

Γ.ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ: Ανανεώνουμε το ραντεβού και μετά την προεκλογική περίοδο.

Θα ήθελα επίσης τόσο εξ ονόματος και του Νίκου και του Μανώλη να σας εκφράσουμε τη συμπάθειά μας για τον Φραγκλίνο Παπαδέλη, ο οποίος δίνει μια δύσκολη μάχη.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ και εγώ του εύχομαι να ξεπεράσει σύντομα όλες αυτές τις δυσκολίες και να γίνει απολύτως καλά.

Μ.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Ευχαριστούμε πολύ κ.Πρόεδρε.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ευχαριστώ για τις ερωτήσεις και ευχαριστώ και για το κλίμα, το οποίο ήταν κλίμα μιας έντονης φιλίας.

Μ.ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ: Κυρίες και κύριοι καλή σας νύχτα.